Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 225 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЛИСТОПАДА 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 23, 1985 No. 225. VOL. XCII.

В НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧЕНО 65-ТУ РІЧНИЦЮ ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ

Ню Йорк (С.Ж.). — В суботу, 16-го листопада ц.р. тут відбулося врочисте відзначення 65-ої річниці дії Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі. В цей день, о год. 3-ій по полудні, зібралася численна українська й чужинецька публіка в Українському Інституті Америки, в приміщеннях якого проведено це святкування.

З-поміж українців були присутні представники українських політичних організацій і громадських установ та відомі громадсько-політичні особистості. Між чужинецькими гостями були представники екзильних урядів поневолених Москвою народів та провідні церковні і політичні діячі.

Відкрив це святкування вступним словом д-р Вікентій Шандор, а привітав гостей та проводив програмою д-р Степан Ворох. Відповідну молитву провів о. Борисенко.

Постанням вшановано державні гимни Америки, Канади, Австралії і всіх вільних держав світу, на теренах яких проживають українці та діють станиці Прихильників ДЦ УНР в екзилі.

Глибокозмістовне слово від ДЦ УНР в екзилі виголосив Президент ДЦ УНР Микола Лівицький, в якому обговорено деякі важливі справи українського політично-державницького життя на чужині. Потішаючою в мові Президента була згадка про те, що довершується консолідація українських еміграційних політичних угрупувань в рамках ЦД УНР.

Усні привіти виголосили: митрополит Білоруської Православної Церкви в Америці, президент Білоруської Народної Республіки в екзилі, головний отаман Козакії, Гласков, голова Польського інституту ім. Й. Пілсудського в Америці і голова Української УРДП проф. Михайло Воскобійник. Письмові привіти наспіли від: митрополита Української Православної Церкви Мстислава, митрополита Української Католицької Церкви Стефана, Владики Василя Лостена та від екзильних урядів Литви, Латвії і Естонії.

Бадьоре слово про 65-ту річницю ДЦ УНР в екзилі виголосив заступник голови Уряду, проф. Іван Самійленко.

В мистецькій частині виступали: тенор Ед Іванко, який при фортепіяновому супроводі відспівав три композиції. В'язанку віршів О. Олеся деклямувала Лідія Крушельницька. Бандурист Юліян Китастий виконав думи і пісні.

Заключне слово виголосив д-р Ярослав Рудницький, голова Уряду УНР в екзилі.

Програму святкувань закінчено молитвою, що її провів парох церкви Св. Юра в Ню Йорку, о. ігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ, після чого всі приявні відспівали український національний гимн.

Л. Валенса не з'явився в суд

Варшава. — Лідер забороненої профспілки „Солідарність" Лех Валенса не з'явився в суд, куди його викликали, обвинувачуючи в наклепі на державу.

„Я не маю наміру йти в суд. Мій адвокат Яцек Тейльор принесе суддям довідку від лікаря, в якій сказано, що я хворий. Я їду відпочивати і буду відсутній до 4-го грудня", сказав Л. Валенса журналістам напередодні призначеної дати суду.

Представники урядової виборчої комісії посудили Валенсу в наклепі на тій підставі, що лідер „Солідарности" навмисно применшив кількість поляків, які взяли участь у виборах 13-го жовтня. Польський уряд повідомив, що у виборах взяло участь 79 відсотків виборців, а Валенса заявив, що лише 60 відсотків.

Західні журналісти повідомили, що у Вроцлаві під час суду над правником Антонієм Ленкевічом, який часто виступав як адвокат вільнодумців, він захворів на серце і його винесли з судової залі на носилках. А. Ленкевіча, його брата Тадеуша і Богдана Гермека притягнули до суду за їх виступ 11-го листопада з лекцією про день незалежности Польщі. Всі троє були засуджені до півтора року тюремного ув'язнення і грошової кари.

Українські Владики жертвують на видання творів Д. Бортнянського

Торонто. — Фундація Тисячоліття Хрищення України повідомляє, що українські Владики склали щедрі пожертви на фундацію.

Митрополит Мстислав в імени Української Православної Церкви в ЗСА подарував 5,000 долярів для видання 35 хорових духовних концертів Дмитра Бортнянського. Уже записані перші 18 концертів і 28-го липня ц.р. влаштовано концерт духовної музики у Рой Томсон Голл у Торонто.

Таку ж суму, 5,000 долярів, пожертвував Владика Ізидор Борецький, Єпископ торонтонської епархії Української Католицької Церкви. Крім того Владика Ізидор надає постійно моральну й духовну підтримку. Він взяв активну участь в реалізації проєкту „Концерти Дмитра Бортнянського" від самого його початку, коли ще маєстро Володимир Колесник тільки почав пропагувати ідею записів для відзначення Тисячоліття Хрищення. А недавно Владика уможливив фундації перенести свою канцелярію до приміщення епархіяльного будинку.

Владика Василій Філевич Єпископ української католицької епархії Саскатуну, пожертвував від своєї епархії 2,000 долярів і 1,000 долярів від себе особисто. Ці фонди також призначені на видання записів на платівки концертів Д. Бортнянського.

Є надії на звільнення закладників

Ню Йорк. — Як повідомляє газета „Ню Йорк Таймс", американський Уряд вперше повірив, що нейтральний посередник Террі Вейт, спеціяльний висланник архиєпископа кентерберійського, дійсно зустрічався з викрадачами чотирьох із шести американців, які пропали за останні місяці у Бейруті. Досі різні особи не раз твердили, що ведуть переговори з викрадачами, але Уряд ЗСА відносився до їх слів з недовір'ям.

Терористична група „Ісламський джігад" заявила недавно про страту одного із закладників — дипломата Вілляма Баклі, але тіло його не було знайдене. Про шостого закладника, бібліотекаря американського університету Пітера Кілберна, ніяких відомостей нема.

Висланник архиєпископа кентерберійського зустрівся у Лондоні з американською делегацією, яку очолював заступник директора відділу боротьби з терноризмом Державного департаменту Паркер Борг. Делегація повідомила Т. Вейта, що Вашінгтон і далі не має наміру виконати головну вимогу викрадачів, щоб ЗСА добилися від Кувейту звільнення 17 мусулман, які перебувають там у тюрмі за організацію вибухів у грудні 1983 року. В результаті цих вибухів, що сталися в американській і французькій амбасадах, загинуло п'ять осіб і 90 були поранені.

Викрадачі американців заявляють, що належать до „Ісламського джігада", але американські власті вважають, що в першу чергу вони керуються родинними, а не політичними міркуваннями Підозрівають, що терористи є членами шиїтської групи Маляві з ливанської долини Бекаа і що принаймні один представник цієї групи перебуває в числі терористів, які сидять у кувейтських тюрмах.

Т. Вейт, який в минулому успішно провадив подібні переговори в Лівії і Ливані, ввійшов у контакт з викрадачами чотирьох американців, коли вони звернулися за допомогою до архиєпископа кентерберійського, президента Роналда Регена та інших відомих діячів.

Той факт, що викрадачі дозволили своїм в'язням вислати відповідні листи, свідчить, що вони мають намір звільнити закладників найближчим часом. Деякі вважають навіть, що це станеться буквально за кілька днів.

Т. Вейт побував також у Парижі, де обговорював питання про звільнення чотирьох французів, також викрадених у Бейруті. Французький уряд, на прохання Вейта, вислав до Ливану лікаря спеціяліста від серцевих недуг, що є познакою, що один із закладників хворіє на серце.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ЗАПОВІДАЄ ПОПРАВУ У ВІДНОСИНАХ З СССР

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, який тільки-що в четвер ввечорі, 21-го листопада, повернувся з вершинної конференції в Женеві, де він мав змогу перший раз зустрінутись особисто із совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим, виступив того ж вечора на спільній сесії Конгресу і, звітуючи членам Уряду, сенаторам і конгресменам про хід розмов у Женеві, заповів поправу у відносинах із Совєтським Союзом, або, як це він залюбки говорить, „новий початок".

Він подякував обидвом палатам Конгресу, республіканцям і демократам, за моральну підтримку під час його розмов з Ґорбачовим, бо одностайна майже постава Конгресу і американського народу до справ, які були темою переговорів, в чималій мірі спричинилися до успіху перебігу самої конференції. Висловив жаль що 3,000 кореспондентів і фоторепортерів, які репрезентували засоби масової інформації в Женеві, не мали змоги інформувати своїх глядачів і читачів детально про хід розмов, але він, Президент, мусів погодитися зі становищем генерального секретаря ЦК КПСС, що переговори без розголосу можуть принести кращі результати, що й сталося.

Зустріч в загальному була успішною, на думку президента Р. Реґена, розмови були конструктивними. „Ми започаткували корисний діялог між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, який може стати не тільки новим початком у відносинах і співпраці двох найбільших потуг світу, але надією на кращий і безпечніший світ в майбутньому", — заявив Президент. Він повідомив, що продовження започаткованих в Женеві розмов, на вершинах і на міністерському рівні і про те, що совєтський лідер прийняв запрошення відвідати ЗСА в 1986 році. Таке запрошення прийняв Р. Реґен і, як дозволить здоров'я і ситуація буде розвиватися корисно, він також плянує відвідати СССР в 1987 році.

Президент повідомив, що в загальному обидві сторони погодились на: скорочення нуклеарної стратегічної зброї на 50 відсотків, зменшення продукції хемічної зброї, або цілковитої її заборони, спільні досліди над стратегічною оборонною системою, бо ЗСА є нацією яка тільки обороняється і не має наміру на нікого наступати і тому не має що приховувати, відкриття двох нових консулятів, совєтського в Ню Йорку і американського в Києві, дальші зустрічі з метою уточнити співпрацю, культурну, наукову, студентську спортову виміну, привентивні заходи з метою зупинення поширення нуклеарної зброї, збалянсування збройних сил і їхньої ударної сили, функціональність цивільної авіяції і людські права, бо — „ті країни, які не шанують прав власних громадян, — заявив Р. Реґен, — не шануватимуть таких прав сусідніх держав"

Згадуючи про консулят в Києві Президент ЗСА відкрито на спільній сесії Конгресу заявив, що українці матимуть тепер кращу нагоду наблизитись до наших представників і зголошених нами ідей.

„Ми хочемо миру збудованого на твердих основах і реальних домовленностях, а не тільки на ілюзіях політики детанту з 1970 років", — підкреслив вкінці свого виступу Президент, появу якого члени Уряду, сенатори, конгресмени, члени Верховного Суду та інші вітали з ентузіязмом на протязі майже 10-ти хвилин. Р. Реґен не забув згадати про Першу Лейді Ненсі, яка, на його думку, виконувала в Женеві корисну для ЗСА працю.

Влаштовують наукові доповіді про польсько-українські відносини

Монтреаль (УІБ). — Польський науковий інститут тут при університеті Мек Ґілл започаткував осінню цього року цикл викладів на тему українсько-польських й польсько-українських взаємин у минулому і тепер.

Першу доповідь на цю тему виголосив проф. д-р Богдан Осадчук із УВУ в Мюнхені у п'ятницю, 25-го жовтня.

Як другий доповідач запрошений проф. д-р Ярослав Рудницький з УММАН на п'ятницю, 6-го грудня. Тема його доповіді буде „Українсько-польська декляраціяекзильних Урядів УНР і РП у Лондоні в 1979 році на історичному тлі". Доповідь відбудеться в приміщенні філософічного факультету на кемпусі згаданого університету. Початок год. 7:30 вечора, вступ вільний.

Книжка про голод появиться у паризькому виданні

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Нюйоркське видавництво В.В.Нортон, яке у квітні ц.р. видало книжку про голод в Україні в 1930-их роках п.н. „Страта голодом: Прихований голокост", повідомило Головну екзекутиву Фонду Катедр Українознавства 11-го листопада ц.р., що складено домовлення з видавцем у Парижі для появи тієї ж книжки у французькій мові.

Видавництво „Едісіон Рамзі" виготовляє переклад книжки і видасть її у своїй серії нових видань восени 1986 року. До французького видання готується спеціяльний вступ і бібліографію. Заплянованo тираж 5,000 примірників. Видавництво подбає про розповсюдження книжки у Франції та в Европі, як і в інших французькомовних країнах.

Книжка Мирона Долота — це перша публікація про злочинно спричинений Москвою голод в Україні видана американським видавництвом. Вона появилась старанням ФКУ. Має 230 сторінок; вступ до книжки написав відомий у наукових і популярно-читацьких колах професор Гарвардського університету і директор Російського дослідчого центру в тому ж університеті, д-р Адам Улам.

Видавництво Нортон широко розголошувало появу книжки „Страта голодом" в американських журналах, як „Паблішер Віклі" чи „Кіркус Рев'юз", що спеціялізуються в подаванні рецензій та довідок про нові книжки. Як виказалось, це була корисна акція, бо викликала чимало зацікавлення книжкою М. Долота на американському книжковому ринку. Перші два наклади цієї книжки були розпродані до трьох місяців після їх появи, а третій наклад також вже майже вичерпаний. Із Видавництва Нортон заявили, що вони розглядаються за додатковими можливостями зацікавити книжкою про голод в Україні видавців в інших країнах.

ВИСТАВКА В СІТОН ГОЛЛ

С. Орендж, Н. Дж. — Від 20-го листопада до кінця грудня 1985 року, Український Клюб при Сітон Голл університеті в Савт Орендж Н. Дж., влаштовує виставку з української історії, культури та архітектури. Виставка, приміщена в Студентському центрі на першому поверсі.

Український Клюб нараховує 15 членів. Він був зорганізований весною 1985 року Петром Матіяшеком.

24-та Орликіяда пластового юнацтва відбулась на Союзівці

Н. ВОРОНКА І Д. КОВЧ ВИБРАНІ НА ГЕТЬМАНИЧА І ГЕТЬМАНІВНУ

16 кандидатів на гетьманича і гетьманівну, яких представляє Г. Зарицький (при мікрофоні). Друга зліва — теперішня гетьманівна пл. вірл. Д. Ковч, а другий справа — гетьманич пл. скоб Н. Воронка.

Союзівка (Н. Воронка). — Цьогорічна 24-та Пластова Орликіяда відбулась в суботу, 9-го і в неділю, 10-го листопада ц.р., на цій оселі УНСоюзу. У цій Орликіяді взяли участь пластуни з різних громад.

Орликіяда — це змаг і зустріч юнацтва, започаткована в 1962 році куренем „Орликівці". Щороку на цей змаг приїжджає юнацтво з різних пластових станиць та загонами змагаються на встановлену тему. Під час двох днів юнацтво змагається на теми з культури, географії, історії України, в мистецьких виступах та самодіяльності. Також важливою частиною Орликіяд є вибір гетьманича і гетьманівни.

В цьогорічній Орликіяді взяло участь 298 пластунів з 26-ох загонів. Юнацтво приїхало із своїми виховниками та опікунами. Комендантом цьогорічної Орликіяди був ст. пл. Марко Лисняк, Орл.; бунчужним ст. пл. Петро Ковч, Бурл.; писарем ст. пл. Таня Оберишин, Спрт.; головним суддею пл. сен. Володимир Шуст, Орл. головним суддею вибору гетьманича-гетьманівни — ст. пл. Гілярій Зарицький, Орл. Медичною опікою займався д-р Роман Мороз, а курінним капеляном був о. крилошанин Ярослав Шуст Крайовий Провід Пласту репрезентували: голова КП Ради пл. сен. Евстахія Гойдиш, комендант пластунів ст. пл. Орест Український і комендантка юначок пл. сен. Христя Ковч.

Пластуни з дальших станиць — з Клівленду, Дітройту, Лонг Айленду, Гемпстеду і інших — приїхали вже в п'ятницю увечері. Решта пластунів приїхали в суботу вранці. Цьогорічну реєстрацію переводив курінь „Чортополохи".

В 11-ій годині вранці, усе юнацтво зійшлось до залі „Веселки" на офіційне відкриття Орликіяди. Під проводом гетьманича і гетьманівни 23-ої Орликіяди, ст. пл. Евгена Сторожинського і пл. розв. Андреї Тершаковець, юнацтво готувалось до змагу.

Під час відкриття відбулось іменування пл. розв. Нестора Воронки з Нюарку пластуном-скобом. Іменував його крайовий комендант юнаків ст. пл. О. Український. Також вшановано пам'ять однохвилинною мовчанкою одного із перших організаторів Орликіяд, св.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ШІМОН ПЕРЕЗ, ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ізраїльського уряду, заявив у парляменті, що його уряд не веде жадних переговорів з арабськими країнами про зворот захоплених Ізраїлем арабських територій. Противники Переза закидають урядові, що він веде „продажну політику", тобто хоче добитися підписання мирового договору коштом прилучених до Ізраїля територій. „Як мені відомо, — заявив Перез, — територіяльні справи не є предметом переговорів з арабськими країнами, зокрема з Йорданією".

СТУДЕНТИ В ПЕКІНІ влаштували другу з черги велику антияпонську демонстрацю і критикували політику „відкритих дверей", що її тепер веде некоронований лідер Китайської Народної Республіки Денг Шіаопінг та його помічники. Вони поширюють співпрацю не тільки із З'єднаними Стейтами Америки, але також з Японією, індустріяльною країною, яка може забезпечити Китай своєю модерною технологією. Серед великої частини населення Китаю все ще залишилися живими спогади з 1930 і 1940 років, тобто з часів окупації Японією великої частини Китаю.

ЗАХІДНІ ДОСЛІДНИКИ кажуть, що біля 100,000 осіб стали жертвою політики комуністичного уряду в Етіопії. Велика кількість осіб загинули під час примусового переселення. Одні повмирали з голоду, інші зі снаги, ще ніші від різних хворіб, які перетворювались в епідемію, особливо у великих переселенчих таборах, без належної медичної опіки і санітарних влаштувань. Бюро генерального секретаря Об'єднаних Націй, яке спочатку підтримувало ідею переселення етіопців, мовляв, для рятування їх від голодової смерти, перевіряє тепер звідомлення д-ра Рені Бравмана, який першим подав цю інформацію про масове вмирання населення представникам преси.

КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ, яка займалася перевіркою порушення прав людини в Ель Сальвадорі на протязі трьох місяців заявляє, що хоч одні і другі вбивають без суду своїх противників і продовжують вбивати невинних цивільних осіб, порушення прав людини в тій країні в загальному зменшилось і уряд президента Хозе Наполеона Дуарте намагається звести до мінімуму порушення цих прав. Очевидно, він не має впливу на політику марксистських партизанів, які є відомі зі своєї жорстокости до своїх противників не тільки в Ель Сальвадорі, але також в інших країнах.

ТРИДЕННІ СТРАЙКИ, студентські демонстрації, зудари студентів з поліцією стали причиною напружених відносин між урядовою соціялістичною партією і скрайньолівими партіями, яких у цьому випадку підтримує дуже ефективно комуністична партія Греції. Комуністи і скрайньо-ліві закидають прем'єр-міністрові грецького уряду Андреасові Папандреу, що він в останньому часі знову повертається до співпраці із західніми „імперіялістами", зокрема із ЗСА. Вони домагаються зірвання договорів з Америкою про присутність американських військових баз на грецькій території.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена перестерегла американських громадян перед подорожжю до Судану, зокрема до Хартуму, кажучи, що столиця Судану стала тепер гніздом лівійських терористів, ненависників ЗСА. В інформації Державного департаменту говориться, що суданський уряд не має змоги охоронити закордонних туристів, а крім того суданські чинники відмовилися від пропозицій ЗСА, щоб з Хартуму депортувати всіх лівійських терористів.

ПІД ЧАС ЗУСТРІЧІ з пакістанською делегацією в Пекіні, речники Китайської Народної Республіки обвинувачували Совєтський Союз в інвазії на Афганістан, підтримку в'єтнамської інвазії на Камбоджу, промовчування в'єтнамських провокацій на китайсько-в'єтнамському кордоні тощо. Критику СССР китайськими речниками розцінюють у політичних колах, як підтримку Пекіну політики виведення совєтських військ з Афганістану.

В АМЕРИЦІ

ЗА ДАНИМИ КРАЙОВОГО бюра перепису населення, кількість працюючих в ЗСА жінок різко збільшилася за останні десять років, але жінки зайняті головним чином працею, яка оплачується нижче, ніж праця мужчин. За період від 1972 до 1983 року серед американців, що почали працювати, жінки становлять 66 відсотків, але значна частина їх зайняла місце секретарок, учителів початкових шкіл, бухгалтерів, а ці професії належать до найменш оплачуваних. Однак за цей же період збільшилася і кількість жінок, що займають більш високі, керівні посади. В 1972 році вони займали 17 відсотків високооплачуваних посад, а в 1983 — 22 відсотки.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ КОРЕСПОНДЕНТКА газети „Вашінгтон Таймс" Керол Іннерст, тертя між СССР і ЗСА привело до того, що все більше молодих американців виявляють зацікавлення до совєтології і записуються на відповідні факультети університетів. Збільшується кількість студентів, що вивчають російську мову і совєтологію в Гарвардському, Колюмбійському університетах, в університеті імени Джорджа Вашінгтона та інших. Виходячи з принципу, що ворога треба знати, Конгрес у 1984 році виділив на підготову спеціялістів з Совєтського Союзу 5 мільйонів долярів, а в цьому році 4,8 мільйона. Ці фонди були виділені в першу чергу з ініціятиви сенатора-республіканця Ричарда Лугара, який заявив, що в СССР більше викладачів англійської мови, ніж в ЗСА студентів, які вивчають російську мову.

КОМІСІЯ ВІДДІЛУ в справах освіти стейту Ню Йорк провела перевірку всіх державних і приватних шкіл стейту, яких біля 6,000 і прийшла до висновку, що з 600 шкіл, визнаних найгіршими, понад 400 знаходяться в місті Ню Йорку. При оцінці роботи шкіл комісія брала до уваги три показники: успішність, відвідування і кількість учнів, які залишили школу, не довчившись. Серед найгірших шкіл нема ні однієї приватної. В Ню Йорку є 968 державних шкіл. Поскільки до найгірших входить понад 400 шкіл, можна підрахувати, що більш як 40 відсотків міських шкіл відносяться до цієї категорії.

АМЕРИКАНСЬКО-в'єтнамська пошукова команда знайшла в шести милях на північ від Ганоя обломки бомбардувальника Б-52 і останки чотирьох американських льотчиків. Літак був збитий у грудні 1972 року, під час бомбардування Ганоя.

ВИСТУПАЮЧИ В КВІНСІ, Н. Й., Джек Кемп, один з претендентів на пост президента від республіканської партії на наступних виборах, заявив, що З'єднані Стейти не повинні повертатися до періоду „розрядки" у відносинах з Совєтським Союзом. Дж. Кемп сказав, що хоч він і одобрює деякі кроки, які Президент здійснює, „дух поступок", властивий попереднім Адміністраціям ЗСА, на цей раз не повинен взяти верх. Слова Дж. Кемпа були зустрінуті овацією присутніх.

ДВА АҐЕНТИ СЛУЖБИ безпеки Гани визнали себе винними в зв'язках з Сі-Ай-Ей. Вони були працівниками урядового крайового бюра розслідувань. Агенти визнали на суді, що передавали американцям секретну інформацію. Вирок буде винесений у найближчі дні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нетакт чорного діяча

Дводенні розмови президента Роналда Реґена і генерального секретаря компартії СССР Міхаїла Ґорбачова у Женеві в днях 19-20-го листопада ц.р. були строго засекречені. Тому близько три тисячі газетних і радіотелевізійних кореспондентів, які з'їхались туди з усіх закутків світу, не маючи поважних політичних новин, розголошували всякі можливі дрібниці й дурниці, включно з описуванням суконь, в які були зодягнуті перші лейді Ненсі Реґен і дружина Ґорбачова Раїса. Таким чином великого розголосу набрала теж 45-хвилинна розмова Ґорбачова з одним із лідерів муринського суспільства в Америці Джессі Джексоном, який зробив собі голосну авторекляму, кандидуючи в останніх виборах на президента ЗСА. Це була, очевидно, неповажна кандидатура, зголошена для демонстрації й персональної калькуляції. Джессі Джексон за фахом релігійний проповідник, як повідомляє преса, заявив Ґорбачову, що муринський світ і „пісніки" в Америці пітримують його, Ґорбачова, пропозицію, щоб „заморозити" стан атомової зброї, проти чого виступає Реґен, бо в такому випадку СССР мав би перевагу над Америкою. Він, Джессі Джексон, виступив теж в обороні підсовєтських жидів, яким совєтський уряд не дозволяє виїздити до Ізраїля.

Ґорбачов охоче погодився прийняти на розмову Джексона, бо це була ще одна нагода попасти на екрани телевізорів у широкому світі. Але Джексон ледве чи придбав собі своєю подорожжю до Женеви і розмовою з Ґорбачовим політичний капітал. Американська преса одностайно натаврувала ту його поведінку, як недопускальне втручання приватних осіб до закордонної політики Америки і тим самим підривання авторитету Президента. Лідер демократів у Конґресі Томас О'Нілл є одвертим критиком різних ходів Реґена, але він прилюдно заявив, що Демократична партія підтримує Президента в його розмовах з Ґорбачовим, бо американський Президент виступає як представник і речник цілого народу. Це була державницька заява, тоді, коли виступ Джексона у Женеві, з погляду національно-державної рації американського народу, цілком недопускальний.

У ГАЗЕТІ „Вашінґтон Пост" надрукована стаття, в якій розповідається про діяльність в'єтнамської розвідки на території ЗСА. За даними оглядачів, американська контррозвідка вважає, що четверо з кожних десяти в'єтнамців, які іміґрують до ЗСА, тайно співпрацюють з Ганоєм або як донощики на іміґрантів-антикомуністів, або як такі, що доставляють В'єтнамові ліки і тверду валюту.

Андрій Шевченко

„МИНУЛЕ НЕ МОЖНА ПРОМИНУТИ, А Є ЩЕ МАЙБУТНЄ!"

— М. Руденко

(Програмова доповідь виголошена на І Конвенції УАКРади у Філядельфії 19-го жовтня 1985 року).

V.

Закінчення

3. Зовнішні зв'язки і преса. Одна з найважливіших проблем щодо зовнішніх зв'язків це акуратне подавання інформацій про українців та Україну особами неукраїнського походження. Тому конечно є потреба існування професійного інформаційного бюра, звідки подавалися б акуратні інформації про українські справи, підтверджуючи їх відповідними, наукового характеру джерелами. Це особливо важливо для акуратного інформування американської преси та академічних інституцій. Сьогодні, на жаль, є багато неакуратної або просто неправильної інформації про Україну, українців та Східню Европу в цілості, в американській пресі та в наукових чи академічних виданнях. Потрібно більше інтенсивної праці в ширшому маштабі, щоб поправити ці недотягнення. Це відповідальність зорганізованої української громадської централі — поширити, зміцнити та краще скоординувати таку працю.

Як осягнути мету?

Щоб продати таку колосального маштабу роботу, потрібні три головні речі: місце для операцій, людей до праці, фінанси.

Для успішної щоденної праці Централі потрібно мати дві головні канцелярії: одна у Вашінґтоні і одна в Ню Йорку. Обидві канцелярії повинні мати принаймні по дві особи, які б постійно вели роботу канцелярії.

В кожній канцелярії має бути директор і адміністративний асистент. В допомогу їм можна заанґажувати студентів (спеціяльно тих, які студіюють політичні науки), які б виконували тимчасову роботу. Керівники канцелярій повинні бути добре досвідчені й ознайомлені з системою американської політичної процедури, і разом з тим треба мати добре знання демографічної структури української громади. Українська громадська Централя мусить бути приготована встановити цим працівникам повну професійну винагороду. У порівнянні з американськими фірмами, які спеціялізуються в ділянках публічних зв'язків, винагорода таким особам виносить приблизно 30,000 дол. до 35,000 долярів річно. Будь-які ілюзії, щоб ці особи працювали за мінімальну частину нормальної професійної винагороди, мусять бути занедбані

Щодо бюджету операцій цих канцелярій, потрібно розраховувати на річні кошти у висоті приблизно 250,000 долярів річно. В це включається винагорода працівників, кошти втримання канцелярій і інше. Цю суму можна легко зібрати, якщо б Централя нараховувала 10,000 членів з членськими вкладками 25 дол. від особи. Можливо більш реальна структура членських вкладок була б така: звичайні члени по 40 долярів, пенсіонери та ті, що мають менші заробітки — 20 долярів річно. Крайові організації могли б вплачувати по 200 долярів річно. Таким способом можна було б легко зібрати коло 300,000 долярів річно.

Будьмо готові до звіту!

У моїй доповіді я говорив про наші завдання, ціль і засоби, та як ми зможемо це зреалізувати. Праця є астрономічного розміру і вимагає міцної консолідації наших сил, не зважаючи на наші особисті політичні, ідеологічні чи релігійні переконання. В сучасній порі осягнення єдности повинна бути наша найголовніша мета. Однією з підставових прикмет єдности є любов. Про любов Олесь Бердник писав так: „ненависть ніколи не будувала... Тільки любов відкриває брами вічности!"

Тож послухаймо ці глибокі і справедливі думки українського борця за правду, який сьогодні поневіряється в концтаборах московської імперії. Любімо всіх, хто називає себе українцем. Любімо всіх, хто стремить і працює для визволення України. Найголовніше, любімо тих, які сьогодні в Україні сміливо борються за правду і волю для свого народу.

Любімо нашу Матір-Україну!

Хоч ми знаходимося тут, на вільній землі Вашінґтона, ми все ж таки є частиною великого прекрасного народу і його соняшно-голубої України. „Щоб ви не робили", — писав Іван Багряний, — „все думайте, що на Вас дивляться мільйони українських юнаків і юначок звідти, з-за совєтських колоніяльних ґрат!"

Справа допомоги нашим братам і сестрам в Україні — це наш природний обов'язок, це наша конечна мета. За наше теперішнє діло ми свідомо маємо відповідати, щоб наше майбутнє покоління тут і там нас відповідно оцінило. Маймо завжди на увазі слова Миколи Руденка:

Ідуть з Воркути з Колими,
Вугільно-чорні
невмирущі люди,
А їм повинні звітувати ми,
За те, що є. За те,
що завтра буде!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вічних секретарок

Якось в останніх місяцях довелося бути на особливо багато зборах, з'їздах, засіданнях, нарадах, на які наше українське громадянське життя завжди ще доволі багате, хоч у порівнянні із минулими роками таких зібрань стає щораз менше, бо щораз менше коло тих, що хочуть „засідати" довгими годинами.

Так, багато дечого змінилося на протязі років у нашому суспільному житті, зокрема, коли силою факту воно мусить спиратися на молодшому поколінні. Але одне таки не змінилося, — а це постійне переконання, що у кожній організації, на кожних зборах у президію обирають майже з принципу мужчин, зате секретарками таки є теж, либонь, із принципу жінки.

Яка, того причина, важко збагнути. Чи наші жінки краще пишуть українською мовою? Чи вони більше совісно виконують невдячну працю секретарювання? Чи звикли у нас, що найважчу роботу має таки виконувати жінка, а „панам" припадають почесні функції.

Роздумуючи над тим „чому", ми зовсім нехотячи увійшли у ролю оборонця жіночої рівноправности, хоча того не думали робити.

Але після ряду останніх зібрань, в яких ми мали щастя чи нещастя брати участь, ми ствердили, що в нашій спільноті у 1985 році панує таке саме переконання, яке було перед довгими роками: що пост секретарки „мусить" взяти жінка. Часто її навіть не питають про згоду, а таки проголошують „екс офіціо", що „секретаркою є пані Х чи У" тому, що „вона це так добре робить". При тому, крім ствердження, що „вона це добре робить", важко нашим вічним секретаркам колись дочекатися окремого признання чи справжнього признання їхній праці.

Уже у американській спільноті зуміли на це здобутися і проголосили 24-го квітня „Днем секретарки", та в цей день стараються привітати їх принаймні квітами ті, яким вони вірно пишуть усі листи. Але, яка іронія: цей „День секретарки" призначений для вшанування тих, для яких секретарство — це платна професія, а не громадська праця.

Проте ми ніколи не завважили, щоб у нашій громаді так вітали чи дякували тим, що виконують цю невдячну роботу із-за почуття служіння українській спільноті чи організації, яка їм серцем найближча. І так, коли голова організації чи президії зборів збирає заслужено похвали та подяки, про наших вічних секретарок ніхто і не згадує.

Ось саме минулого тижня можна було бути свідком, як таку „залізну" робочу силу, навіть не питаючись про згоду, знову поставили на секретарський пост, і вона, не вміючи відмовитися від громадської праці, цей пост взяла. Честь їй і слава, а все ж, маючи довгий особистий досвід у тому ділі, ставимо собі питання: коли ми навчимося сказати „ні"? І хто тоді з панів перебере добровільно наші пости?

О—КА

Іван Кедрин

КНИГА ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ

Мирослав Семчишин: „Тисяча років української культури". Історичний огляд культурного процесу. — Наукове Т-во ім. Шевченка. Бібліотека українознавства, том 52. Ню Йорк, 1985. Стор. 550.

Автор цієї книжки, емеритований професор стейтового університету „Норт-Істерн Іллиной", колишній редактор „Української Думки" в Лондоні й „Українського Життя" у Чикаґо, Мирослав Семчишин скромний як людина, і скромний з почуттям автокритицизму як науковець. Тому він сам називає свій твір тільки „посібником" подібно, як і автор Вступного слова „Про Автора і його працю" проф. Григор Лужницький називає цю книгу „довідником". Це правильне і правдиве окреслення. Це не є історія української культури, а тільки нарис тієї культури, лише популярний „посібник", чи пак довідник або підручник. Популярний характер тієї книги підкреслений автором технічно-редакційним підходом. Він розбив текст на 36 розділів, подавши їхній зміст аж на сімох сторінках на самому вступі книги. Так робиться тільки тоді, коли книжка призначена для ширшої публіки чи, зокрема і особливо, для молоді. Тому то й Наукове Товариство ім. Шевченка не видало цієї книги як окремий том сутонаукових „Записок", а в серії „Бібліотеки українознавства".

Проте це ні трохи не поменшує вартости цього твору. Написати історію української культури — це завдання для колективу вчених спеціялістів різних ділянок культури, бо не існує одного фахівця всіх її ділянок — науки, літератури, мистецтва та всіх окремих ділянок кожної із головних складових частин культури. Адже культура — це сума духових надбань народу. Це всі галузі науки, у літературі проза й поезія, образотворче мистецтво, музика, спів і преса. Покійний видавець Іван Тиктор, який особливо знайшов собі почесне місце в історії української преси, розумів потребу дати громаді історію української культури, але й труднощі пов'язані з таким шляхетним пляном. Тому він обраховував видати таку Історію культури бодай у двох величеньких томах. На превеликий жаль, видав тільки перший том у Львові в 1937 році, а друге доповнене видання в Канаді у 1964 році. На той перший том складаються праці трьох авторів — Богдана Кравцева „Мітологія", Івана Крипякевича „Побут" і Володимира Радзикевича „Письменство". На прикінці останньої 480-ої сторінки сказано: „Продовження в другому томі: ІІІ Письменство, ІУ Мистецтво, У Театр, УІ Музика".

Професор Григор Лужницький каже правду у згаданому своєму Вступному слові: „Пекуча потреба популярно написаного й для широкого загалу доступного довідника, чи як у нас вживалося „підручника" історії української культури на протязі першого її тисячоліття, відчувалася вже давно". Проф. Г. Лужницький не називає „Історії української культури" видання Івана Тиктора, але Мирослав Семчишин її знає, бо називає її в „Бібліографічному показнику використаних джерел", — усіх 164 позицій на п'ятьох сторінках книги, плюс чужомовні „Використані джерела" (12 позицій) і Додаткова бібліографія, 59 позицій та ще й додаткових шість чужомовних творів. Чотирнадцятисторінковий Показник прізвищ доказує дбайливість, з якою автор підходив до технічно-редакційної сторінки своєї праці. Технічно-друкарська сторінка гірша, забагато друків різного формату.

Автор — це педагог за фахом, колишній учитель української мови у філії Української Академічної Гімназії у Львові, є педагогом у книзі про історію української культури. Кожний із 40-ка розділів його твору — це виклад шкільного педагога. Популярний, але ясний, прозорий. Очевидно, як це діється в середніх школах — виклад учителя на кожну тему мусить бути поверхновий, мусить згадувати тільки найважливіше і не вдаватися у подробиці. Тому не можна робити закиду авторові, що в кожному з отих 40-ка розділів, зокрема й особливо за час від половини минулого сторіччя і в новітньому періоді (XX сторіччя з його періодом визвольного зриву) нема цього, того і другого. Нема, бо це не історія культури, а тільки за висловом автора „посібник" до історії культури, це тільки її нарис, але нарис совісний, проглядний і такий, як на теперішню потребу. У добро автора треба вписати й заголовок його твору: він підкреслив цим заголовком, що йдеться йому про українську християнську культуру, про ту, яка взяла початок від хрищення України тому 1000 років.

Як згадано вже на вступі цих завваг, Мирослав Семчишин має за собою й журналістично-редакторську кар'єру. Авторові цих рядків особливо приємно згадати, як то Мирослав Семчишин був редактором „Української Думки" в

(Закінчення на стор. 3)

Совєтська амбасада зловлена на гарячому

У зв'язку із справою Мирослава Медведя, якого остаточно видано Совєтському Союзові, важливі інформації про причетність Совєтської амбасади у Вашінґтоні до перебігу цієї події, подав відомий американський журналіст і колюмніст Вілліям Сафаєр. У своїй колюмні в „Ню Йорк Таймсі" з 7-го листопада 1985 року, стор. А-35 він пише:

„Прецікаві питання виринають у випадку українського моряка, який намагався втекти коло Ню Орлінсу: Чи наша Аґенція крайової безпеки поінформувала своєчасно Державний департамент про те, що його „велике вухо" довідалося про інструкції дати наркотики заверненому втікачеві?

Ось таке ще досі не вийшло на верх: капітан совєтського корабля із збіжжям телефонував до своєї амбасади на звичайному відкритому телефонічному сполученні. Амбасада вилаяла капітана за те, що він дозволив урядникам ЗСА увійти на корабель і наказала йому дати блудному українцеві, який перерізав жилу на руці після того, як недолугі митні урядовці змусили його повернутися, медикамент, якого назва звучала „аміноазін" і який, на їхню думку, міг зробити його задурманено податливим.

Не зважаючи на доказ, що совєти піддали дії наркотиків людину, що намагалася втекти, Державний департамент дозволив росіянам забрати назад свого моряка. Де звукозаписна стрічка цієї телефонічної розмови? Хто у Державному департаменті її прослухав? Коли?"

Медикамент, про який пише Сафаєр, справді вживається у Совєтському Союзі і назву його підслухувачі записали майже зовсім точно. „Словник іншомовних слів" за ред. О.С. Мельничука (Київ, 1974) ось так визначує його дію:

АМІНАЗИН — лікарський препарат; застосовують при нервових і психічних захворюваннях, для посилення дії снотворчих, наркотичних та багатьох знеболюючих засобів.

Коментарі зайві.

Роман Кухар

З ЧАСІВ ТАБІРНИХ „РЕСПУБЛІК" ДІ-ПІ

Михайло Ступка. „До берегів Атлантійського океану". Спогади, том II, з авторовою присвятою, світлинами в тексті, документацією, списком українських в'язнів місцевого кацету й доданим дописом Петра Кузьми „З нотаток підпільника". Украпрес, Асторія — Ню Йорк, 1985, ст. 358.

Одна з вигод видання авторовим накладом — це спроможність автора повністю висловитись на вибрану тему, яка б вона й суспільно прикра не була, без контрольного чинника видавництва. Коли в першому томі Спогадів Михайла Ступки його критична постава керувалась головно проти ворогів української незалежности, то у другому томі авторова критика не минає й власних земляків, які не доросли до суспільно-національних завдань. Цей питоменний підхід очевидний уже з заключного уступу присвяти до твору. Різким осудом картає автор тих людей „отечества чужого": „Нехай жевріє вічна ганьба й сором в народі за безбатченків та рабських яничарів, що вірно служили всім поневолювачам українського народу, ще й за юдин гріш видавали братів своїх у жорстокі катівські руки на туртури, шибениці, розстріли, або в концтабори. Між тими недорослими рабами не бракувало дезертирів національної революції..."

Мотив осуду негідних членів власного суспільства подекуди переважає у книжці, особливо у третій і четвертій частині його спогадів „До берегів Атлантійського океану". Цій темі бажаємо уділити окрему увагу. Тут мова менше про „доморослих яничар" — явних національних зрадників нашого народу, в чому автор стоїть беззастережно на правильному ґрунті. В дальших його висновках читача дещо інтриґує авторова гостра реакція до таких людей з-поміж нашого суспільного середовища, що, видно, попали на не своє місце в визначеній їм суспільній службі, або опинились там виключно з уталітаристично-опортуністичних причин, приносячи своєю обструкційною поведінкою шкоду громадянській справі. Автор ілюструє тут обставину, коли вихідець з кацету, в пошуках медичної допомоги й захисту, прийшов „до своїх, та свої не прийняли його", І так заходить автор в період післявоєнних організацій комітетів і табірних осередків Ді-Пі, знеможений хворобою, винесеною з кацету, до своїх допомогових комітетів (деякі такі місця в Нюренберзі, Фюрті, Мюнхені) і зударюється там з цілковитою байдужністю персоналу до своїх потреб, а то й образливими виступами проти нього, начебто якогось там „пройдисвіта", а не вимученого й недобитого кацетника. На жаль, з таким неспочутливим відношенням деяких своїх земляків, що стали бюрократичними роботами, зударювався М. Ступка на неодній зупинці свого післякацетного митарства..

Почуття кривди політичного в'язня тут може й пересадне, проте воно психологічно зрозуміле, оскільки доля вже й так покривдила його, і він від своїх людей мав право сподіватись куди теплішого ставлення, як його зазнав з ворожого боку. Холодне, а то й неприхильне відношення людей його ж таки національности боліло більше, як жорстоке трактування панівних чужинців. Дану ситуацію службових урядовців, насправді людей, як і в'язень, позбавлених ґрунту, можна розглядати як проблему осіб з розколеною індивідуальністю. Спочатку безправні, безвладні, — вони несподівано „пошились у чуже пір'я" й, добувши оцю маленьку випадкову у своєму житті владу, вони, приголомшені нею, зразу й почали її надуживати. Можливо, що в авторовій свідомості відбиті деякою мірою й погляди простолюддя, суґеровані большевицькою пропаґандою, начебто наша „буржуазія", „панство", провідна кляса, перебували у протилежному таборі від своєї ж таки „черні". Такі погляди недоцільно підкреслюються й у нашій літературі ще від Кулішевої „Чорної ради".

В авторових висновках дещо злагіднюється проблему суспільних конфліктів такого роду дальшою аналізою людей, що випадково „добилися влади" в „еміґраційних республіках" Ді-Пі. Деякі з них виявились обмосковленими малоросами, інші матеріялістичними поплавцями на патріотизмі, а було й чимало Гоголівських Хлєстакових серед них на невластивих для себе місцях. Перебоpовши згодом численні барикади з боку несумлінних земляків, Михайло Ступка таки включився в наше організаційно-суспільне життя, стаючи корисним, активним членом громади на пості команданта таборової поліції в місцевості Райтерзайх.

У своїх спогадах, що датуються залишенням кацету (у який автор попав знову лиш тому, що не хотів повертатися на поневолену московським большевизмом батьківщину) й мандрами по „діпівських" таборах, аж до еміґрації до ЗСА з Бремену, Михайло Ступка схопив нещадно, як на фотографічній плівці, нездорову суспільну атмосферу по переселенчих осередках, що доводила з-часта до партійних та особистих сутичок між єдинокровними вигнанцями з рідного краю. Цей сумний досвід повинен навчити сучасників кращої суспільної співпраці, справжньої братньої згоди, більшого взаємного сприяння й загальної солідарности на фронті боротьби проти національного ворога.

Тим то з книжкою, що відтворює колишні суспільні недоліки, варто і слід познайомитись, аби не повторювати помилок минулого.

За нею можна звертатись на адресу Видавництва або просто до автора: M. Stupka, 28-21 37th St. Astoria, N.Y. 11103.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРИЗНАННЯ ЗА ДОБРЕ ДІЛО

Дуже мені приємно висловити ґратуляції пластовим куреням „Перші Стежі" і „Верховинки" за їхню відвагу і цінну працю, що взялися та довершили таке велике діло для українців. Вони зробили знамениту роботу, що дали до відома американцям в знаному американському щоденнику з 10-го листопада 1985 року про знущання і мордерство українців московськими окупантами.

Треба признати, що вони помістили це оголошення в дуже доцільний час, якраз коли всі новини були звернені на українського моряка Мирослава Медведя, якого американці віддали назад москалям.

Рівнож хочу висловити подяку д-рові Іванові Флисові і Українському Народному Союзові за їхню моральну і фінансову підтримку, як рівнож всім тим, що причинилися до здійснення цього шляхетного діла.

Ірена Г. Моцюк

Бронксвілл, Н.Й.

ІЗРАЇЛЬСКІ ОФІЦІЙНІ речники призналися, що їхні воєнні літаки зістрілили поза ізраїльською територією два сирійські літаки. В повідомленні говориться, що цей неприємний випадок спровокували сирійські летуни, які намагалися перешкодити летові ізраїльських літаків. Сирія гостро запротестувала проти цього випадку, вимагає відшкодування і засуду „ ізраїльської аґресиности" міжнародними організаціями, зокрема Радою Безпеки Об'єднаних Націй.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА вершинну конференцію в Женеві між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, деякі совєтські газети продовжують критикувати американську закордонну політику і нуклеарне дозброєння Америки. „Комсомольская Правда" помістила довшу статтю з критикою Адміністрації президента Р. Реґена за її „нелюдське трактування" індіян і „відібрання надії в молоді дальше продовжувати студії і здобувати високу освіту". Автори статті кажуть, що систематична редукція федерального бюджету вже помітна на багатьох відтинках життя. Інша газета, „Красная Звезда", армійський часопис, критикує ЗСА за перегони в озброєнні, зокрема нуклеарну і „урядовий тероризм" в Центральній Америці.

Книга...

(Закінчення зі стор. 2)

Лондоні в 1948 році. Тоді-то я, живучи в Інсбруці в Австрії, нав'язав контакт з редактором „Української Думки" і надсилав їй свої статті аж до свого від'їзду до Америки. Тоді м.і. появилась там моя обширна стаття „Тернистий шлях української політичної думки", там появилась відповідь на польську еміґрантську концепцію „Інтермаре" і були відгуки на різні тогочасні актуальні події. Ті пожовклі числа „Української Думки", які в 1948 році друкувались в Лондоні, Англія, перемандрували почерез Інсбрук в Австрії до Ню Йорку і стали частиною архіву співробітника-кореспондента Мирослава Семчишина з-перед 37-ми років. Як приємно тепер взяти в руки вже не редаґовану Мирославом Семчишином газету, а великий книжковий твір, доказ таланту, знання й роботящости того „молодого", бо тепер „тільки" 75-літнього, науковця і журналіста. Ця його книга написана на прославу 1000-річчя християнства України, тисячорічної її культури.

Мирославові Семчишинові належить за це признання і подяка.

ЯПОНСЬКІ РОЗВІДЧІ джерела повідомили, що Совєтський Союз збільшує і модернізує свою тихоокеанську воєнну фльоту додатковими модерними одиницями. У понеділок, 18-го листопада до цієї фльоти, яка у 1960 роках нараховувала тільки 200, а тепер 500 кораблів, прилучились тепер ще три нові, між ними крейсер „Фрунзе", випосажений найновішою електронною апаратурою. Американські військові спеціялісти кажуть, що зараз під покладом на цьому кораблі знаходиться біля 200 легких ракет великої розривної сили і докладного прицілу, крім, очевидно, протилетунських ракет і іншої зброї. Коли американський розвідчий літак появився над совєтськими трьома кораблями, базою яких буде тепер Владивосток, корабель „Фрунзе" відкрив отвори протилетунських ракет. Це дуже помітне не фотознімках зроблених американським розвідником. Японські і американські військові спостерігачі кажуть, що СССР зміцнює свою фльоту на Тихому океані і це треба мати на увазі.

Табір мовного заглиблення

У днях 25-го до 27-го вересня цього року я мав приємність брати участь, як інструктор канойкарства, в таборі шостих кляс українсько-англійської двомовної програми з Вінніпеґу. Табір, який відбувся в Ред Рок Байбл Кемп в Вайтшелл провінційному парку, організувала та за нього відповідала учителька зі шкіли Ріджент Парк у Трансконі, Марійка Семеґен. Теж допомагали інші вчителі двомовної програми, запрошені інструктори сцени та консультант української мови з манітобського департаменту освіти, Лев Курдидик.

Учасників табору було 79 з чотирьох шкіл: Моррисон, Овкбенк, Ріджент Парк і Спрінґфілд Гайтс. Учні були зорганізовані в шість груп. В цих групах учні брали участь у всіх зайняттях від ранку до нічної тиші.

Тому що це був табір мово-заглибленення, учні мали нагоду вживати украінску мову в практиці. Учні брали участь в таких зайнят тях: стрільба з лука, прогулянки в ліс, ігри й пісні, руханка, орієнтація та канойкарство. Зайняття відбулися за ротаційною системою, щоб усі могли брати участь в кожному виді. У кожній активності учні навчилися нових слів (понад 100), наприклад, термінологію з канойкарства, зі стрільби з лука та нововивчених пісень.

Щоб учням було легше засвоїти нововивчені слова, деякі інструктори давали учасникам завдання, наприклад, ігри, хрестиківки, чи й нагоду заспівати.

Під час табору учні теж брали участь в інших активностях: мистецтво, спорт, теренові гри а деякі навіть мали нагоду навчитися як запалювати вогонь вживаючи магній і кремінь.

Під вечір останнього дня учні приготовляли скечі до виступу. Більшість — це були інсценізації і сатира з життя в таборі. Опісля ввесь табір пішов на ватру, що її збудувала Марійка Шпитковська з допомогою та „порадою" учителів. Цікаво відмітити, що під час будови ватри М. Шпитковська заявила , що це перша ватра яку вона будь-коли збудувала. Вона додала, що її батько, який живе в Онтаріо і є любителем природи був би гордий з неї — на жаль, вона знає що він ніколи не повірить, що вона збудувала ватру. І тому, провід табору приготовив такого листа: „Вельмишановний пане Шпитковський! Цей лист стверджує, що ваша донька, Марійка Анна Шпитковська, збудувала одну велику ватру (розміри: 6 футів діяметром і 7 футів у висоті)".

Цей лист був прочитаний на початку ватри. Перед всіми учасниками М. Шпитковська запалила ватру, вживаючи лише магній, кремінь і корінь з берези.

Провід табору: перший ряд: Михайло Іліняк, другий ряд: Марійка Семеґен, (директор табору), Лев Курдидик, (консультант з Департаменту освіти), Марійка Шпитковська, третій ряд: Борислав Білаш II, Тарас Малюжинський, Микола Тетеренко.

Учні під час канойкарства

(Фота: Б. Білаша II)

Назагал, бравши участь в такому таборі перший раз, я вважаю, що табір був дуже корисним для учнів та назавжди лишиться в споминах учасників, як теж в споминах учителів інструкторів Молодий учень Зенон Задравець добре пояснив свої почуття:„Цей табір був дуже добрий. Я багато навчився та говорив зі своїми новими приятелями по -українськи. Мені тут добре було!"

Двомовна програма в Манітобі

У теперішній час понад 12,000 учнів в Манітобі вивчає свою рідну або іншу мову, деякі вивчають більше, ніж одну мову. Разом у Манітобі існують 11 програм різних мов, включно з українською.

Українці в Манітобі добились встановлення навчання української мови в державній шкільній системі в 1961 році. В році1978 провінційний уряд Манітоби вніс поправку, Акт про шкільництво. Поправка дозволяє вживання інших мов крім англійської чи французької як мови навчання під час половини шкільного дня. Завдяки цій поправці у вересні 1979 року програма українсько - англійського двомовного навчання стала дійсністю. Після введення цієї програми сім літ тому українсько-англійська двомовна програма зросла від 113 учнів з одним дитячим садочком і п'ять перших кляс до приблизно 800 учнів в 43-ох клясах від садочку до сьомої кляси.

Тут варто відмітити, що українско-англійська двомовна програма є відкрита для усіх учнів Манітоби, незалежно від етнічного походження.

Від консультанта української мови при манітобському Департаменті освіти Курдидика довідуємося що учні, які успішно кінчають українсько-англійску двомовну програму можуть розмовляти, читати, писати і думати по-українськи — на тому самому рівні що діти, рідна мова яких є українська; давати собі раду з англійською мовою на тому самому рівні, що й їхні одномовні ровесники,і оволодіти мовами українською й англійською до тієї міри, що учні можуть продовжати студії і дати собі раду в обидвох мовах.

За даними Департаменту освіти здійснюються ці програми таким шляхом: учні вивчатимуть ті самі предмети, що їх одномовні ровесники, але додатково навчаться володіти українською мовою, як теж користуватися нею в читанні і письмі; учні є в мовозаглибленому оточенні, в якому українська мова є природною мовою розмови і навчання; учні вчаться читати по- англійськи спочатку, а опісля в другій клясі — по-українськи.

Усі вчителі програми дотримуються приписаного навчального пляну манітобського Департаменту освіти. Мови навчання — це англійська, й українська, при чому типічний день розділено на дві частини: вранці вживають англійську мову, як мову навчання, а по полудні — українську. Предмети, які навчаються українською мовою — це суспільні науки, фізкультура, музика, мистецтво, гігієна та українська мова, а англійську мову математику та природознавство — англійською. У деяких школах учні вивчають французьку мову як предмет.

Хоч учительські матеріялй виготовив Департамент освіти, недостача матеріялів існує через брак джерел та кваліфікованих укладачів. Багато матеріялів виготовляють поодинокі учителі. Цими матеріялами обмінюються учителі під час місячних сходин програмових комітетів.

Теж для допомоги програмі зорганізовано заінкорпорований комітет — Батьківський Комітет Сприяння Українській Мові у Манітобі, який має вже понад 1.500 членів. Цей комітет існує як зв'язок з батьками та іншими групами, які сприяють українсько-англійській двомовній програмі. Цей комітет отримав фінансову дотацію від Державного секретаріяту та при співпраці з манітобським Департаментом освіти приготовляє і видає допоміжні підручники для вжитку у програмі в Манітобі, Саскачевані та Альберті.

Хоч перспективи різні, Департамент освіти передбачає, що програма з часом продовжиться до дев'ятої кляси. Неофіційна статистика вже виказує, що в середньому участь у програмі щороку зростає на приблизно 38,2%, а це своєрідний доказ успіху цієї програми.

Борислав Білаш II

Три товариства відбули осінню зустріч на Союзівці

З кінцем тижня 12-го і 13-го жовтня ц.р., на лоні гарної природи, три групи — Товариство Українських Інженерів Америки, Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Відділ Метрополії Ню Йорк та Український Лещатарський Клюб відбули на Союзівці свої традиційні зустрічі. КЛК відбуло теж свої тенісові змагання та змагання в стріляні з пістолі.

Українські інженери відбули свій традиційний „вокатон" на 15 кілометрів, дохід з якого є призначений на покриття коштів видавання „Бюлетеня" та „Вістей Українських Інженерів". Вечером відбулися наукові доповіді. Загально відомий інженер, член ТУІА Лев Яцкевич, виголосив дві доповіді про прогрес в техніці, якому треба завдячувати розвій теорії відносности Альберта Айнштайна.

При реєстраційному столику інж. Методій Борецький мав копії телеграм до головного прокуратора ЗСА Едвина Міза, сенатора Строма Тирмонда та конґресмена Пітера Родіно Понад 50 телеграм вислано з протестом проти уживання документів КҐБ Бюром спеціяльних інвестигацій (ОСІ).

Вечером учасники провели гарно час при вечері, під час якої була мистецька програма, що її провів інж. Любомир Калинич. Його веселі дотепи та музичні виступи додали веселого характеру до цього вечора. Д-р Євген Стецьків, член лікарського товариства, своїми жартами направду бавив присутніх.

Під час бенкету з коротким привітом виступали д-р Богдар Ворох від УЛТПА інж. Юрій Базилевський від ТУІА та д-р Д. Струк від редакції енциклопедії українознавства. Інж. В. Гнатківський (теж член ТУІА) вітав в імені КЛК.

Після бенкету учасники зустрічі забавлялися при звуках оркестри Аліка і Дорка.

На слідуючий день, в неділю негайно після Служби Божої яку відслужили отці Богдан Волошин та Володимир Вінтоняк, була Панахида за душу бл. п. інж. Степана Процюка, колишнього довголітного редактора „Вістей Українських Інженерів", в першу річницю його смерти.

Після церковних відправ ТУІА відбуло своє пленарне засідання, на якому були звіти голов відділів, включно зі звітом д-ра С. Тисовського з Мінеаполісу. Пляни праці на майбутнє а особливо підготова до міжкрайової зустрічі українських інженерів, яка має відбутися у вересні 1986 року в Дітройті. Цей зїзд включатиме наукові доповіді присвячені 1000-літтю Хрищення Руси-України.

Була теж дискусія про активну ролю ТУІА в шуканні замирення в нашій громаді в ЗСА.

Лікарі мали теж свою програму.

Ми розїздились додому з почуттям, що ми приємно і корисно провели ці дні на Союзівці і вже мріяли про таку саму зустріч на слідуючий рік.

Ю. Базилевський

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

МАРІЇ ІВАНИЦЬКОЇ-БАРТОШКО

будуть відправлені

СВ. ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в таких церквах в день 29 листопада 1985 р.

В українській церкві в Люрді, Франція
в Чикаґо в церкві св. Володимира й Ольги
в Ню Йорку в церкві св. Юра
в Арґентині — отць В. Ковалик
в Норт Порт, Фльорида — о. митрат І. Нагаєвський

Просимо про молитви за спокій душі Покійної

РОДИНА

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

VII — 85

1,000.00 дол.—Юрій Крабець;
по 100.00 дол.—Михайло і Анна Похмурські, Іванна Блага, д-р Роман Осінчук, д-р Роман і Лідія Смик (родинна пожертва за 3-ій квартал 1985 р.);
по 50.00 дол.—Батьківський Комітет Матуральної Кляси Рідної Школи у Філядельфії (на Філію Укр. Кат. Університету у Філядельфії), д-р Марія Кознарська, д-р Волтер і Марія Душник, Модест і Ірена Кливак, Лідія Одежинська (у пам'ять Батьків бл. п. Андрія і Анастазії Рубчак і брата Михайла), Марія Ривак;
30.00 дол.—Микола Тимків;
по 25.00 дол.—Марія Каплиста, Олена Филипович, Михайло Депутат, о. крил. Ярослав і Олександра Шуст (у пам'ять бл. п. Зені Шуст), Павло Гармати, Тарас Когут, Роман і Олександра Яськів (у пам'ять Батьків бл. п. Ігната і Марії Хоркавець);
по 20.00 дол.—Олена Куса, Володимир і Звонислава Романів Анна Кос, Н. Ґамінка, Ірена Грушкевич, Роман Мельник;
по 15.00 дол.—Ірена Тарнавська, д-р Михайло Головатий;
10.00 дол.—Юліян Бачинський, Оксана Бачинська,
по 10.00 дол.—Юліян Бачинський, Микоал Барицький, Юрій Войчак, Василь Циган, Ярослава Чубата, Лідія Бурачинська;
по 5.00 дол.—Дмитро Дидик, Оксана Бачинська.

На радіопрограму „Голос Української Діяспори" зложили:
25.00 дол.—Олена Слюзар;
по 15.00 дол.—Марія Білозор, Параскевія Іваськів.

Збірка під час похорону бл. п. Яреми Попеля—переслала Марта Галаревич (донька), Клівленд, Огайо, зложили:
30.00 дол.—Роман і Люба Раковські;
по 20.00 дол.—Ігор і Зіна Раковські;
по 10.00 дол.—Т. і Ольга Тарчанин, Маріян і Лідія Вирсти, Теодор і Софія Швабінські, Ірена Грушкевич, (переслала)

Збірки Українського Патріярхального Товариства в Баффало, Н. Й.,—переслав Василь Макух;

Збірку замість квітів на могилу бл. п. Володимира Данилюка зложили:
по 20.00 дол.—П. Базюк, Ілля Городецький;
по 14.00 (20.00 Кан. дол.) Ковалишин, п-во Качки, п-ні Розюлинська, Моравський;
по 10.00 дол.—Михайло Гнатів, Іван Горбачук, Василь Добчанський, п-во Калиновські, Евген Луковський, Кекилія Тиховська, Оксана Бережницька.

Збірка у пам'ять бл. п. Василя Райци, зложили:
50.00 дол.—Стефан Ґадач;
по 30.00 дол.—Богдан Костів, П. Купранець, П. Махно;
20.00 дол.—Мирослава Райца
по 10.00 дол.—Оксана Бережницька, Зенон Боднарський, Андрій Кілко, Михайло Мочерняк, Василь Реґула.

Збірка у Пассайк Н. Дж., зложили:
100.00 дол.—Олег і Елса Склепкович (у пам'ять бл. п. Патріярха Йосифа);
по 20.00 дол.—Андрій і Марія Галушки, Йосиф і Юлія Смоляк

Збірка замість квітів на могилу бл. п. Володимира Мадича-зібрав Анатоль Ромах в Дітройті, МІ., зложили:
50.00 дол.—Єлисавета Мадич (вдова);
20.00 дол.—Мирон і Соня Березюки;
по 10.00 дол.—Володимир і Ольга Гриньків, Олена Гевко.

Збірка Українського Патріярхального Товариства в Гартфорді, Конн.—переслав д-р Ярослав Остапюк, зложили:
по 100.00 дол.—Патріярхальне Товариство, Олександер і Анна Пришляк;
по 50.00 дол.—д-р Юрій Барановський, д-р Осип і Володимира Теслюк, Союз Українок—Відділ 93, хор „Діброва", Українська Кредитівка, Бр-во Дивізійників, д-р Михайло і Іванна Яцух;
40.00 дол.—Іван і Лілі Дидин;
по 30.00 дол.—Юрій і Ольга Жевко, Василь Назаркевич, Яків і Марія Нестерук, Андрій і Зірка Рудик
по 25,00 дол.—Володимир і Ірина Балко, Стефанія Балко, С. Вопянський, Володимир і Юстина Бородець, Надя Гафткович, Михайло Гарасимів, Осип Гладун, Ігор і Уляна Гринь, Ярослав і Осипа Гуменний, Олександер і Ірина Капустинські, Олег і Люба Кінах, Стефан і Анна Оборські Стефан і Катря Оприско, д-р Ярослав і Ірена Остапюк, д-р Юрій Остапюк, Михайло і Стефанія Павлічко, Володимир і Евгенія Саляк, Роман Соболь, Роман і Анна Сокольські, Іван і Анна Табель, Ірина Чайковська, Андрій і Марія Чорняк, Союз Українок—Відділ 106, кооператива СУМА, Укр. Пар. Школа, УККА-Відділ Гартфорд, 5-ий Відділ ООЧСУ, Осередок СУМА.

по 20.00 дол.—Іван і Текля Босак, Володимир і Анна Боляк, Василь і Анна Гаврилюк, Іванна Гринь, Ірина Ґудз, Мирон і Марія Зелез, Павло і Галина Кебало, Павло і Анна Крамар, Володимир і Ірина Левські, Яків і Марія Полюга, Юлія Нестерук, Стефан і Анна Рогатинські, Александер і Александра Рудзінські, Антін Скоробогатий, Володимир і Стефанія Стасишин, Каролина Тесля, Маріян і Теодозія Фединяк;

по 15.00 дол.—Андрій Грот, Богдан і Іванна Козак, Ярослава Куківь, Орест і Оксана Кузьма, Роман і Мелянія Кузьма, Галина Кобей, Анна Олексишин, Евген і Стефа Сиротюк;

по 10.00 дол.—Марія Бандера, Галина Баландюк, Евген Борейко, Володимир Василенко, Марія Вічковська, Михайло Вічковський, Осип Вічковський, Ігор і Тамара Гронь, Марія Греськів, А. Ґвісць Михайло і Текля Дережицькі, Іван і Марія Забитовські, Анна Кривоніс, Наталія Кравців, Петро Кармазин, Володимир і Альба Кифор, Михайло і Осипа Куртяк, Дарія Латик, Марія Литва, Василь і Софія Матіяш, Іван і Стефанія Матіяш, Микола і Елисавета Муліцкі, Тиміш Мельник, Антін Наконечний, Н. Н., Михайло Олійник, Микола Петрицький, Михайло і Катерина Піґан, Марія Робак, Любомир Рокицький, Р. Саляк, Мирослава Солук, В. і П. Снігурович, Лев і Ольга Стеткевич, Іван і Марія Свірські, Евгенія Сивенька, Павло і Марія Тарас, Софія Туркало, Андрій Янішевський, Василь і Надія Федитник;

по 5.00 дол.—Ольга Дзюбина, Анна Небожук, Стефанія Цох.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-74380645.

Всі чеки просимо виставляти на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd. • Philadelphia, PA 19117

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ МОДЕРНОГО МИСТЕЦТВА в ЧИКАҐО

ділиться сумною вісткою з мистецькою громадою та любителями мистецтва, що 8-го грудня помер визначний маляр і графік

бл. п.

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

ЄЛЕНА БОННЕР, ДРУЖИНА академіка Андрея Сахарова, заявила телефоном своїм дітям в Массачусетс, що вона, ще перед отриманням візи на виїзд до Італії з метою лікування очей і серця, підписала заяву про поведінку на Заході. Совєтські чинники вимагають від Боннер абсолютної мовчанки і запевнення, що вона не зустрічатиметься із західніми журналістами. У випадку зламання цієї умови, вона рискує відібранням у неї права повороту до СССР. За кордоном Боннер перебуватиме приблизно три місяці.

У ТРЕТЬОМУ КВАРТАЛІ цього року валовий національний продукт ЗСА зріс на 4,3 відсотка. Це на цілий відсоток більше, ніж передбачав Уряд. Ріст економіки в третьому кварталі вплинув на зменшення інфляції. За дев'ять місяців вона становить у річному відношенні 2,3 відсотка.

24-та Орликіяда...

(Закінчення зі стор. 1)

п. пл. сен. Андроніка Копистянського. Ст. пл. Роман Юзенів, який заступав управителя Союзівки Володимира Кваса, гумористично привітав усіх пластунів на оселі та побажав їм приємного перебування та багато успіхів. Також коротке слово сказала уступаюча голова КПС пл. сен. Е. Гойдиш.

Зразу після відкриття юнацтво почало змагатись загонами в першій частині змагу — панелю на тему: „Життя Романа Шухевича" Загони витягали питання на цю тему та на сцені давали свої відповіді.

По закінченню панелів відбулась друга частина змагу — мистецькі виступи. На сцені чергувались загони та понисувались своїми підготованими скечами.

В 4-ій годині по полудні, у віллі „Полтава", відбувалась іспитова гутірка та дискусія кандидатів на гетьманича і гетьманівну 24-ої Орликіяди, що її провела

Гетьманич 24-ої Орликіяди пл. скоб Нестор Воронка.

Панель — відповідає на сцені 20-ий курінь.

комісія вибору гетьманича і гетьманівни під головуванням ст. пл. Г. Зарицького. Усіх кандидатів разом було 16.

О годині 7-ій вечором юнацтво відбуло спільну вечерю, а опісля в год. 8:30 почалась пластова товариська вечірка, що нею провадили члени старшопластунського куреня „Орликівці".

Під час вечірки у „Полтаві" відбулась зустріч і гутірка на тему Орликіяд, в якій взяли участь Курінна Команда і Старшина Орликіяди з представниками станиць та виховниками. При каві й перекусці провадилася дискусія на тему плянування і перепроваджування Орликіяд. Присутні давали свої поради і завваги які допоможуть „Орликівцям" у дальших Орликіядах.

В годині 11:30 вечора закінчилась вечірка, а юнацтво розійшлось до своїх приміщень на нічну тишу.

В неділю після сніданку відбулась Служба Божа для учаників Орликіяди, яку правив отець Бойсак.

Після Богослуження відбувся на сцені панель кандидатів на гетьманича-гетьманівну. Після панелю був обід для учасників у залі „Веселки", під час якого оцінюючі комісії під проводом головного судді пл. сен. Володимира Шуста визначили місця та виписували грамоти та нагороди.

Крім мистецьких виступів та панелів, також оцінювані були експонати кожного загону. Вони були всі виконані до теми Орликіяди, серед них було багато оригінальних робіт учасників.

Проголошення висліду 24-ої Орликіяди та її закінчення відбулися в годині 1:30 по полудні. Гетьманичем 24-ої Орликіяди вибрано пл. скоба Нестора Воронку з Нюарку; його заступником вибрано пл. розв. Тараса Абрамюка з Ню Йорку. Гетьманівною 24-ої Орликіяди вибрано пл. вірл. Дарію Ковч з Клівленду; її заступницею вибрано пл. вірл. Анну Левицьку з Пассейку.

Уступаючі гетьманич і гетьманівна 23-ої Орликіяди ст. пл. Е. Сторожинської і пл. розв. А. Тершаковець передали нововибраним наступникам шарфи і гетьманські кереї.

Вислід загального точкування від імені усіх комісій виголосив курінний „Орликівців" пл. сен. Микола Курчак.

Юначки: перше місце — 10-ий курінь з Дітройту; друге місце — 28-ий курінь з Клівленду; третє місце — 44-ий курінь з Нюарку. Юнаки: перше місце — 13-ий курінь з Дітройту; друге місце — 17-ий курінь з Клівленду; третє місце — 45-ий курінь з Вашінгтону.

Грамоту вирізнення за наайкращу відповідь в панелі здобув 28-ий курінь юначок з Клівленду; грамоту вирізнення за найкращий мистецький виступ здобув 10-ий курінь юначок з Дітройту.

За експонати пластової самодіяльности здобули: перше місце — 13-ий курінь юнаків з Дітройту; друге місце — 28-ий курінь юначок з Клівленду; третє місце — 9-ий курінь юнаків з Ню Йорку. Це була остання Орликіяда, на якій були окремі нагороди за експонати. На слідуючу ювілейну Орликіяду експонати будуть включені в загальне точкування.

Під час закриття також проголошено висліди змагу у відтворенні українських земель. Відзначення здобули такі дівочі курені: перше місце — 50-ий курінь з Вашінгтону; друге місце — 18-ий курінь з Ню Йорку; третє місце — 2-ий курінь з Ню Йорку.

Також відбулось іменування двох пластунок розвідувачок Андреї і Александри Тершаковець, обоє з Нюарку, пластунками вірлицями. Церемонію переводила крайова комендантка юначок пл. сен. Х. Ковч.

Молитвою та коротким словом від управителя Союзівки В. Кваса та курінного „Орликівців" закінчено 24-ту Орликіяду. Юнацтво роз'їжджалось домів обіцяючи зустрітись знову на слідуючій ювілейній Орликіяді.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!